

ifj. Bíró Sándor mutatta meg, ettől 2–3 m-re már jelentkeztek az érmek. Gyűjtöttünk mintegy 30 darab érmet és érmetöredéket (főleg friesachiakat), egy ezüströgöt, egy ezüstgyűrűt, a korábban már megtalált ezüst fülbevalónak a párját, illetve a szintén korábban előkerült palástcsat két töredékét. A keresés során megfigyelhető volt a leletek koncentrálódása: ezek a parcella középső részén, a K-ről számított 9–10–11. sorában sűrűsödtek, mintegy 15×6 m-es területen, de elvétele távolabb is előkerültek. A terület átvizsgálása során kerámiát, illetve településre utaló jeleket nem tapasztaltunk, csakúgy, mint a környezetében lévő két, csekély magasságú területen sem. A kincs lelőhelye teljes mértékben az egykori mocsár területére esett.

Munkatárs: Németh Péter régész.

JAKAB ATTILA

405. Üllő, Malom utca

(Pest megye) Á, Kk, Kú

2006. április 10–29. között megelőző feltárást végeztünk az iskola udvarán, a tervezett sportcsarnok területén. A munka során 2105 m²-en 173 objektumot tártunk fel. A feltárt területen az Árpád-kori és késő középkori-kora újkori Üllő maradványait találtuk meg. Számos árok mellett kisebb-nagyobb gödröket, egy kemencét, egy kemencebokrot, két épületet és számos árkot tártunk fel. Az objektumok többször metszették egymást. A felszínre került igen kisszámú leletanyag alapján a településrészlet élete a késő Árpád-kortól, 12–13. századtól igazolható. Az Árpád-kori épületek egyike padlóval, a belsejében a fala mellett futó keskeny árokkal (bélés vagy boronafal nyom?), cölöplyukakkal rendelkezett, tüzelőberendezése nem volt. A másik épületnek épített kemencéje, kétrétegű padlója és számos cölöplyuka volt, meneteles bejáratát is sikerült megtalálni. Elképzelhető, hogy e nagyméretű épület, legalább egyik fázisában, két helyiségből állt. Alakja és cölöplyukai elhelyezkedése alapján feltételezhetjük, hogy egy kemencés, mély cölöplyukakkal rendelkező épületrészhez É-ről egy kisebb területű szintén padlózott, kissé sekélyebb rész csatlakozott. Mivel az objektum két fázisban működött és hiányosan maradt meg, biztosan nem rekonstruálható. Feltételezhetjük, hogy a késő középkori – feltételezhetően felszíni – épületek nyomai megsemmisültek. A felszínre került Árpád-kori kemencék között voltak földbe vájtak és egy épített is, amelyek egy kemencebokorban helyezkedtek el, feltehetően több fázisban használták őket. A településen feltárt középkori árkok nagyobb része kerítőárok lehetett. A mai telekhatárokkal kb. párhuzamosan futottak. Megállapítható a településszerkezet nagyfokú stabilitása, Árpád-kori eredete. Több esetben megfigyelhettük, hogy különböző korú – Árpád-kori, késő középkori, újkori – árkok egymással párhuzamosan, egymástól néhány méterre futottak. Az évszázadok során a telkek, telekrészletek határainak néhány méteres mozgásával számolhatunk. Irányuk, tájolásuk gyakorlatilag változatlan maradt, a mai tele-

pülésrend is ehhez igazodik. A szelvény egész területén dokumentáltunk kora újkori objektumokat is. Keltező leletanyag híján bizonytalan korú 3 kutyacsontváz.

Munkatársak: Tari Edit, Molnár István, Somogyi Krisztina régészek, Barta Gábor, Móricz Róbert technikusok.

GALLINA ZSOLT

406. Üllő, 1. sz. lelőhely

(Pest megye) Á

A lelőhelyen az M0 autópálya építését megelőző feltárás során Árpád-kori településrészlet került elő.²⁹ 2006-ban a MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítése előtt megelőző feltárást végeztünk (MOL 4. lh.). Ennek során 47 objektumot bontottunk ki, amelyeket a korábbi ásatást követve 106-tól 152-ig folytatólagosan számoztuk. Ebből 5 árok, 31 gödör, 6 cölöplyuk ismeretlen korú. Árpád-kori leletanyag került elő (hullámvonalas és csigavonallal díszített fazéktöredékek) 4 gödörből és 1 árokból, valamint némi állatcsont, patics, kő. Az összesen 1114 m²-es, 5 m szélességben feltárt, közel 200 m hosszan elnyúló ásatási terület közepén, egy magasabb homokosabb háton koncentrálódtak az objektumok. Ezen a magasabb részen az altalaj sárga homok jellegű volt, míg a többi részen keményebb, agyagosabb barna homok volt a jellemző. A feltárt objektumok egy részének régészeti jellege kérdéses.

Munkatársak: Kis Attila régész, Hajdú Károly ásatási technikus.

TARI EDIT

407. Üllő, 2. sz. lelőhely

(Pest megye) Á, I

A lelőhelyen az M0 autópálya építését megelőző feltárás során Árpád-kori településrészlet került elő.³⁰ 2006-ban a MOL Tiszaújváros–Százhalombatta terméktávvezeték bővítését megelőző feltárást végeztünk (MOL 5. lh.). Az objektumszámok a 2002-es ásatás számozását folytatólagosan követik. Tíz objektumot tártunk fel: 3 ismeretlen korú gödröt, 3 Árpád-kori gödröt, 3 ismeretlen korú árkot és 1 Árpád-kori házat, beomlott kemencével együtt. A 4 biztosan Árpád-kori objektumból hullámvonalas, csigavonalas, csillámos homokkal soványított, jó minőségű 11–12. századi kerámiaanyag került elő. A 144. sz. objektumból előkerült egy bográcsperelem töredéke is. A kerámiaanyagon kívül szerény mennyiségű állatcsont, kövek és patics is napvilágot látott.

Munkatársak: Szeredi Anna régészhallgató (SZTE), Hajdú Károly ásatási technikus.

TARI EDIT – KIS ATTILA

29 Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2002. Budapest, 2004, 298.

30 Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2002. Budapest, 2004, 285.